
Mariæ Bebudelsesdag

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Mariæ Bebudelsesdag	4
MARIÆ BEBUDELSESDAG	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Mariæ Bebudelsesdag

MARIÆ BEBUDELSESDAG

Prædikedag MARIÆ BEBUDELSESDAG

Prædikedato 30. marts 1941

Prædiketekst Lukas 1,26-38

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P300341-02

Kilde (Med Ordets Sværd, 181-188)

Mariæ Bebudelsesdag.

Dengang, vi var Børn, da saa vi det bogstaveligt for os: Der sad lille Frk. Marie henne paa Forhøjningen ved Vinduet med Forlovelsesring om Guldbrand og sømmede paa sin Brudekjole og kastede af og til et Blik ud i Gadespejlet efter, hvem der kom ned ad Gaden i Nazareth — og Josef skulde vel ikke have taget fri før Fyraften? Men saa var der en, der sagde: “Goddag, ih, hvor du kan sagtens!” lige bag ved hende, og hvor blev hun forskrækket, og endnu mere forfærdet blev hun, da hun vendte sig om og saa en Skikkelse i hvid Kjortel og med hvide Vinger. “Jeg er Ærkeenglen Gabriel,” sagde han, “og jeg kommer for at sige dig, at du skal faa en Søn og kalde ham Jesus, og han skal blive Konge, arve Davids Trone og beholde den i al Evighed.” Og skønt det nu summede i Hovedet paa Marie, fik hun dog samlet sig til at svare: “Jamen jeg er jo ikke gift.” Og det var noget, vi vidste, vi smaa, at til et Barn hører der baade Far og Mor. Men saa sagde Englen: “Naar du ingen Far har til det, saa vil Gud selv være dets Far.” Og saa blev Marie lykkelig og sagde: “Jeg er Herrens Tjenerinde; mig ske efter dit Ord.” Og det betyder jo: jeg er parat til at gøre lige alt, hvad Gud vil have mig til.

— — —

Siden er vi blevet voxne, men der er vel mange Kristne, i hvem Barndommens Forestillinger er blevet hængende, uden at de senere tænker videre over dem. Det er kun godt saadan. Lad os aldrig blive mere voxne, end at vi forstaar, at dér, hvor Gud griber ind, sker det mærkelige, og at vi kan tro, at *hans* Cyklebude maa have anden Tilsynekomst end vore.

Men der er jo ogsaa reflekterende Kristne, der ikke kan lade være at spekulere nærmere over Sagerne; de siger, at der foreligger her en digterisk Iklædning af, hvad der virkelig skete. Saa prøver de selv at trække Tøjet af den og ender i enten Jomfrufødsel eller uægte Barn.

Jeg maa sige, at Jomfrufødslen er den, jeg daarligst kan kapere, denne videnskabelige Belæring, der henter tilsvarende Exempler fra lavest staaende Dyrearter. Jeg kan overhovedet daarligt med Befamling af Sommerfuglevingerne; jeg bryder mig slet ikke om og har ingen Ret faaet til at belure Josef og Marie, naar de gik Tur. Alt det omkring Jesu Fødsel skal for mig have Lov til at være en Guds Hemmelighed. Var han saa end uægte Barn — det faar jeg ikke Kvalme af; det diskvalificerer ham ikke i mine Øjne til at være Guds Søn.

Vi elsker Lukas's Historier omkring Jesu' Fødsel. Ogsaa den i Dag. Vi ønsker ikke et Bogstav forandret i dem. Det kunde jo kun være en Engel, der kom til Marie; Gud kunde ikke nøjes med mindre. Og Englen har Navn; det er ikke en hvilken som helst Hr. Engel. Det er en af Ambassadørerne. Maries Forfærdelse. Hendes snusfornuftige Indvending. Og hendes ydmyge Svar til Slut. Al Religions Svar til sin Gud.

Marie er for mig den pureste Kvinde, jeg ved om. Hun er en frisk Landsbypige, maaske med en lille bitte Smule Degeneration i sig; der er jo Kongeblood i Pigebarnet, en ældgammel Slægt. Senere i Livet giver hun Indtryk af at være en sund og ligevægtig Haandværkermadam. Og dog bliver der ved at være en Tone af noget meget fint, noget helt aandeligt over hende. Hun staar godt nok plantet paa Jorden, men hun bærer en Stjerne i Haaret. Skulde Gud forelske sig i nogen jordisk Pige, da forstaar man, at det blev hende.

Hvis der er nogen af os, der faar Lov til at opstaa før Dommedag, saa er der jo ingen Tvivl om, at Herren har sørget for en Guldtrone til sin Mor. Saa er hun Himmeldronning og færdes i Englenes Spidse, og saa har Katolikkerne Ret til at bede til hende, og hvor er det forstaaeligt, at de gør det. Jeg har selv i mit Hjerte i al Hemmelighed et lille Alter for hende; og er det et Kætteri, er jeg sikker paa, at det bliver den allerførste af mine Synder, Gud tilgiver mig. Men troligt nok sover hun ved Josefs Side den lange Søvn i Palæstinas Jord. Og hver Dag bringer os en Dag nærmere til den Stund, da hun i Graven skal høre sin Søns Røst og rejse sig som den første og favnes af ham.

Men enten hun nu er hist eller der, saa er hun vor Frelzers Mor, og vi elsker hende. Vi elsker hende som den pureste Pige, Josef Tømrers Kæreste, flittig og dygtig og ordentlig, og dog i Stand til at se store Syner og være lydig under Guds Vilje, selv naar den kræver af hende, hvad der overgaar al Forstand. Vi elsker hende paa hendes pinefulde, trælsomme Ridt paa Æslet frem til Betlehem, hvor hun som den fattigste af alle føder sit Barn i en Stald, og dog hyldes af Hyrder og Vismænd som Himmeldronning. Vi elsker hende som den dygtige Husmor i det lille Hjem i Nazareth, hvor alt gaar propert og nøjsomt til under det fattige Tag, og alligevel er det, takket være hende, Himlen selv med de evige Stjerner, der er det egentlige Tag over Tømrerens Hus. Vi elsker hende som den midt i Børneflokken sikre og værdige Mor, der er saa klædelig stolt af sin store Dreng. Og vi tilbeder hende under Korsets Smerte, da hun staar med sit Moderhjerte knust.

Er det underligt, at alle Middelalderens høje Kunstnere har kappedes om at skildre hende? Og dem, det er lykkedes bedst for — naar vi standser foran deres Billeder, naar vi betragter dem med Øjne, der dugges af Ærefrygt og Taknemmelighed, da er det netop dette Sind, vi læser ud af Marias Blik og Ansigt og hendes Skikkelse og Maaden, hun fører sig paa: “Se, jeg er Herrens Tjenerinde. Mig ske efter dit Ord.”

Er der nogen af jer Mænd her i Kirken, der kan huske eders første Barns Fødselsstund? Maaske fulgte I den taabelige Skik at holde jer i Afstand. Men jeg har talt med unge Fædre, det var gaaet som mig; de vilde være deres bedste paa Jorden nær i den Time, da det gjaldt Liv og Død for hende, og de var rystet ved den Angst og grufulde Smerte, der er Fødsels. Henrik Suso, Middelaldermystikeren, saa aldrig en frugtsommelig Kvinde, uden at han traadte til Side og bøjede sig ærbødigt. Hvorfor nægte, at jeg føler noget paa samme Maade som han? Kvindens Grimhed i Tiden før Fødselen og Veernes Dødsfare og Helvedes Kval gør Kvinden hellig for mig. Jeg synes, hun er Livet nærmere, end vi Mænd nogensinde kommer. Hun bærer den hemmelige Paaskrift: “Se, jeg er Livets Tjenerinde; mig ske som det vil.”

Og hvor har det glædet mig hos Jesus at finde den samme Følelse for Kvinden!

Men dette evigt kvindelige finder vi sublimeret hos Marie. Hun er det Skridt højere, at hun erstatter Livets med Herrens, i Stedet for “det” siger hun “du”. Se, jeg er Herrens Tjenerinde; mig ske, som du vil.

Med Smerte skal du føde Børn, lød det dumpt til Eva, Slægtens Moder, og dumpt har hun adlydt uden at vide hvorfor. Men Maria, Slægtens anden Moder, se, der staar Smil om hende, hun adlyder med Glæde; hvorfor? fordi hun ved, der er Mening med det; fordi hun tror; gennem hendes Smerte sker Guds Vilje, Menneskeslægten fortsættes, ikke mekanisk, som noget, der sat i Gang holder sig selv kørende, nej, efter Guds Plan og Vilje skal Mennesket naa til at være den Skabningens Konge, hvis Herredømme varer evindeligt.

Hellige Jomfru, søde Marie, du Guds Moder!

Vi lever i en Tid, da det snarest ser ud til, at vi Mennesker har udviklet os til at blive det ondes Trælle end Frihedens Kongebørn. Hvor er det godt, at vi har dig at se hen til, at der var en i Menneskeheden skyldfri nok til at føde den Skyldfri. Ham vender vi vor Bøn til, at han vil lære os at stamme paa sin Mors glade og bange og ydmyge Ord.

Ude i Naturen er der endelig sket noget stort: efter Maaneders Ulvevinter er Termometret sprunget til Tø. I dette Øjeblik hører vi derude Vestenvindens livsalige Sang. Aldrig har vi hørt et Musikinstrument stemmes mere forjættende. Og nu spiller den i stigende og faldende Toner Vaaren ind over Danmark. Det sker, det sker, det sker, synger den, Vinterens jernhaarde Herredømme skal knuses, Søen, der nu ligger knuget under Frostens alentykke Lænker, skal vikle sig løs, løfte smaa Bølgefingre og spille Frihedens Pris paa bristende Istangenter. Fuglene skal synge Pinsesange, og Blomsterne, røde og hvide, nikke i Sommerbrisen. — Dejlige Land!

Vi har i Dag hørt om vor Frelzers Mor; men dig kalder vi jo for *vor* Mor, Danmark; du ved, hvor vi elsker dig; vi beder om en langt dybere Vaar for dig end den, Vestenvinden bebuder. Vi vilde saa gerne, om du kunde ligne den lille Kone i Nazareth, hende, der levede smukt paa det jævne og dog havde Gud i Himlen til Husbond, hende, for hvem Jesus var et og alt. Flittig og dygtig, munter og værdig, djærv og sød, proper og nøjsom, styrende Huset retsindigt, fast i sin Omsorg for Børnene, lukkende Engle, men aldrig Omstrejfer ind. Kendt med de høje Syner, af et tusindaargammelt Kongeblood og alligevel praktisk, moderne og ligefrem, stærk i Vilje, pur i Sind, ydmyg i Fromhed. Guds Veninde. Aah, vi ved, det vil kræve Afsavn og Sved, maaske Blod, at faa paa eengang bøjet og løftet vort Hjerte. Men med Helligaandens Hjælp skal du, Danmark, her i din Kirke hente dig Mariasindet: Se, jeg er Herrens Tjenerinde; mig ske efter dit Ord!